

СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

22.10.2020 № 70/110-р/к

м. Харків

Справа № 66-7-50/28-19

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Виконавчий комітет Шишацької селищної ради рішенням від 06.01.2017 № 2/06/01/17 «Про затвердження тарифів на послуги зі збирання, вивезення та утилізації побутових відходів на території об'єднаної територіальної громади» затвердив тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів, які надаються комунальним підприємством «Техкомунбуд», у складі яких (тарифів) рівень адміністративних витрат та рентабельності перевищує рівень, обмежений пунктом 15 Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (в редакції чинній на момент затвердження таких тарифів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010.

За результатами розгляду справи № 66-7-50/28-19 адміністративною колегією Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України зазначені дії виконавчого комітету Шишацької селищної ради визнано антиконкурентними діями органу місцевого самоврядування, які полягають у легітимації комунальному підприємству «Техкомунбуд», порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною 1 статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів.

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 66-7-50/28-19 про порушення виконавчим комітетом Шишацької селищної ради законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 24.10.2019 № 66-03/102 п,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Полтавським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – територіальне відділення Комітету, Відділення) відповідно до вимог пункту 11 частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», на виконання доручення Голови Антимонопольного комітету України від 12.03.2019

№ 13-01/236, проведено дослідження регіональних ринків послуг у сфері вивезення побутових відходів.

- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 02.07.2019 № 66/28-рп/к розпочато розгляд справи № 66-7-50/28-19 за ознаками вчинення виконавчим комітетом Шишацької селищної ради порушення, яке полягає у затвердженні рішенням виконавчого комітету Шишацької селищної ради від 06.01.2017 № 2/06/01/17 «Про затвердження тарифів на послуги зі збирання, вивезення та утилізації побутових відходів на території об'єднаної територіальної громади» тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з перевищенням 15 % рівня адміністративних витрат та 12 % рівня рентабельності (що перевищують обмежені пунктами 15 та 21 Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (в редакції чинній на момент формування таких тарифів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 №1010, що можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного статтею 17 цього Закону, у вигляді дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (3) Листом від 03.07.2019 № 66-02/1659 виконавчому комітету Шишацької селищної ради направлено розпорядження від 02.07.2019 № 66/25-рп/к про початок розгляду справи за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (4) Головою Відділення до комунального підприємства «Техкомунбуд» (далі – КП «Техкомунбуд», Підприємство) надіслано вимоги про надання інформації від 28.03.2019 № 66-02/882, від 06.08.2019 № 66-02/1894 та від 26.12.2019 № 66-02/3172.
- (5) За результатами розгляду справи № 66-7-50/28-19 відділом досліджень і розслідувань Відділенням складено подання з попередніми висновками у справі від 24.10.2019 № 66-03/102 п.
- (6) Листом від 24.10.2019 № 66-02/2687 до виконавчого комітету Шишацької селищної ради надіслано подання з попередніми висновками у справі № 66-7-50/28-19.
- (7) Листом від 04.11.2019 № 02-21/1027 виконавчий комітет Шишацької селищної ради надав заперечення на подання з попередніми висновками по справі № 66-7-50/28-19.

2. Відповідач

- (8) Відповідачем по справі є виконавчий комітет Шишацької селищної ради Полтавської області, код ЄДРПОУ 04384368, місцезнаходження: вулиця Корніліча, 5, селище міського типу Шишаки, Полтавська область, 38000. Організаційно-правова форма – орган місцевого самоврядування. Основним видом діяльності є Державне управління загального характеру (КВЕД 84.11).
- (9) Відповідно до статей 5 та 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчий комітет Шишацької селищної ради входить до системи місцевого самоврядування та є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

3. Нормативно-правове регулювання

- (10) Відповідно до частини четвертої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державний контроль за додержанням законодавства про захист

економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюється Антимонопольним комітетом України.

- (11) Згідно з пунктом 2 частини першої статті 3 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» державна політика у сфері житлово-комунальних послуг ґрунтується, зокрема, на принципах створення та підтримання конкурентного середовища при виробленні та наданні житлово-комунальних послуг, забезпечення контролю у сфері діяльності природних монополій.
- (12) Таким чином, органи Антимонопольного комітету України здійснюють державний контроль за створенням конкурентного середовища у сфері надання житлово-комунальних послуг на засадах пріоритету прав споживачів.
- (13) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (14) Отже, реалізація виконавчим комітетом Шишацької селищної ради покладених на нього повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».

4. Обставини справи

- (15) За повідомленням КП «Техкомунбуд» (листи від 12.04.2019 № 157, вх. № 66-01/680 від 17.04.2019 та від 13.08.2019 №311, вх. № 66-01/1362 від 19.08.2019), Підприємство розпочало надавати послуги з вивезення твердих побутових відходів після проходження відповідного конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території об'єднаної територіальної громади в 2017 році (договір на надання послуг з вивезення побутових відходів від 06.01.2017 року б/н, укладений між Шишацькою селищною радою та КП «Техкомунбуд» на 1 рік) та у 2018 році (договір на надання послуг з вивезення побутових відходів від 05.03.2018 року б/н, укладений між Шишацькою селищною радою та КП «Техкомунбуд» на 5 років).
- (16) Рішеннями виконавчого комітету Шишацької селищної ради від 06.01.2017 №1/06/01/17 та від 05.03.2018 №2/05/03/18 «Про затвердження протоколу засідання конкурсної комісії з визначення виконавця послуг зі збирання, вивезення та утилізації побутових відходів на території об'єднаної територіальної громади» визначено виконавцем послуг зі збирання, вивезення та утилізації побутових відходів на території Шишацької об'єднаної територіальної громади комунальне підприємство «Техкомунбуд» за результатами конкурсу.
- (17) За інформацією, розміщеною на сайті Шишацької об'єднаної територіальної громади (<http://shyshacka.gromada.org.ua/sklad-gromadi-12-44-40-20-04-2016/>) до Шишацької об'єднаної територіальної громади відносяться: с-ще Шишаки, с. Бабичі, с. Вишневе, с. Григорівщина, с. Легейди, с. Товсте, с. Хвощове, с. Ходосиха, с. Чернишівка, с. Баранівка, с. Великий Перевіз, с. Палагеївка, с. Першотравневе, с. Самари, с. Воскобійники, с. Величкове, с. Вертелецьке, с. Носи, с. Романки, с. Сулими, с. Гоголеве, с. Воронянщина, с. Маликівщина, с. Шарлаївка, с. Шафранівка, с. Жоржівка, с. Киселиха, с. Колодяжне, с. Павлівка, с. Христівка, с. Ковердина Балка, с. Маслівці, с. Швадрони, с. Гребеняки, с. Куйбишеве, с. Климове, с. Малий Перевіз, с. Маначинівка, с. Покровське, с. Михайлики, с. Порскалівка, с. Харенки, с. Пришиб, с. Гнатенки, с. Горішне, с. Коляди, с. Криворучки, с. Переводчикове, с. Велика Бузова, с. Дем'янки, с. Зелене, с. Мала Бузова, с. Науменки, с. Низова Яковенщина, с. Тищенко, с. Цьови, с. Яковенщина – Горова, с. Сагайдак,

с. Дмитрівка, с. Кирпотівка, с. Лещани, с. Луці, с. Принцеве, с. Салимівщина, с. Чорнобаї.

- (18) Виходячи з вищевикладеного, споживачі Шишацької ОТГ не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги у цьому населеному пункті, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише КП «Техкомунбуд».
- (19) З інформації КП «Техкомунбуд», наданої листом від 12.04.2019 №157 (вх. №66-01/680 від 17.04.2019), з'ясовано, що рішенням виконавчого комітету Шишацької селищної ради від 06.01.2017 № 2/06/01/17 «Про затвердження тарифів на послуги зі збирання, вивезення та утилізації побутових відходів на території об'єднаної територіальної громади» (далі – Рішення від 06.01.2017 року) затверджено тарифи на вивезення твердих побутових відходів:
- від населення за місяць на одну особу – 14,20 грн;
 - від бюджетних установ та організацій за 1 м. куб – 80,66 грн;
 - від інших споживачів за 1 м. куб – 80,66 грн.
- (20) Тарифи введено в дію з 01.02.2017 року.
- (21) Основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг між виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки визначає Закон України «Про житлово-комунальні послуги».
- (22) Частиною другою статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (в редакції на момент формування тарифів) визначено, що виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.
- (23) Порядок формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 №1010 (зі змінами, внесеними постановою Кабінету міністрів України від 27.03.2019 №318, що набрала чинності з 01.05.2019) (далі – Порядок) визначає механізм формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами, який полягає, зокрема, в наступному.
- (24) Згідно з пунктом 1 Порядку до послуг належать операції поводження з побутовими відходами (збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення), що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування.
- (25) Пунктом 2 Порядку операційною діяльністю визначена основна діяльність підприємства, крім інвестиційної та фінансової.
- (26) Водночас, пункт 2 Порядку визначає повну плановану собівартість послуг як економічно обґрунтовані плановані витрати підприємства, що бере участь у наданні послуг з поводження з побутовими відходами, включаючи витрати з операційної діяльності, фінансові витрати, пов'язані з основною діяльністю.
- (27) Пунктом 5 Порядку також передбачено, що планування витрат для включення їх до повної планової собівартості послуг за кожною операцією поводження з побутовими відходами здійснюється з урахуванням витрат з операційної діяльності, фінансових витрат, пов'язаних з основною діяльністю.
- (28) Відповідно до абзацу восьмого пункту 15 Порядку (в редакції до 01.05.2019), адміністративні витрати включаються до тарифів у розмірі, що не перевищує 15

відсотків планованої виробничої собівартості. Темпи зростання адміністративних витрат не повинні перевищувати визначеного рівня інфляції.

- (29) Відповідно до абзаців 13-14 пункту 15 Порядку (в редакції з 01.05.2019) обсяг адміністративних витрат визначається із застосуванням нормативного методу на підставі результатів аналізу витрат за попередні роки з урахуванням змін, які передбачаються у планованому періоді, та цін/тарифів у такому періоді. Адміністративні витрати розподіляються між послугами та у розрізі операцій пропорційно сумі виробничої собівартості та витрат із збуту.
- (30) Також, відповідно до пункту 6 Порядку тарифи на послуги визначаються окремо за кожною операцією поводження з побутовими відходами та за видами побутових відходів (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, небезпечні).
- (31) Відповідно до пункту 21 Порядку (в редакції до 01.05.2019) рівень рентабельності формується з урахуванням необхідності сплати податку на прибуток підприємств та спрямування частини отриманого прибутку на технічне переоснащення підприємств і не повинен перевищувати в цілому по підприємству 12 відсотків, а для категорій споживачів - бюджетних установ та інших споживачів - не повинен перевищувати 15 та 50 відсотків відповідно.
- (32) Відповідно до пункту 21 Порядку (в редакції з 01.05.2019) планований прибуток визначається як сума коштів, що додається до суми повної планованої собівартості, і спрямовується на здійснення заходів інвестиційної програми, погашення основної суми необхідних запозичень (кредитів/позик) та/або інвестування за рахунок власного капіталу в необоротні матеріальні та нематеріальні активи для провадження діяльності, забезпечення необхідного рівня прибутковості капіталу власників (нарахування дивідендів), відрахування до резервного капіталу, а також відшкодування витрат з податку на прибуток.
- (33) КП «Техкомунбуд» листом від 12.04.2019 № 157 (вх. №66-01/680 від 17.04.2019), надано копію документу **«Розрахунок тарифу на послуги зі збору та вивезення побутових відходів, які надає Комунальне підприємство «Техкомунбуд» на території ОТГ Шишацької селищної ради»** (див. табл. 1).
- (34) Даний розрахунок з розшифровками статей витрат визначає планову собівартість послуг зі збору та вивезення твердих побутових відходів Підприємства та розмір тарифу для усіх категорій споживачів.
- (35) Розрахунок містить такі статті витрат:

Таблиця 1

Стаття витрат	Вивезення побутових відходів
	Сума
Планова собівартість	698545,26 грн
Адміністративні витрати	113406,69 грн
Рентабельність (15 %)	121792,79 грн
Податок на додану вартість (20 %)	186748,95 грн
Витрати всього (повна планова собівартість)	1120493,69 грн
Річний обсяг вивезення побутових відходів	13891 м³
Вартість 1 м³	80,66 грн

- (36) Згідно з розрахунками, вартість вивезення 1 м³ побутових відходів по селищу становить:
- від населення на місяць на одну особу – 14 грн 20 коп.;
 - від бюджетних установ за 1 м³ ТПВ – 80 грн 66 коп.;
 - від інших за 1 м³ ТПВ – 80 грн 66 коп.
- (при об'ємі контейнера 0,87 м³ вартість вивезення одного контейнера становить 70,17 грн).
- (37) Розрахунок вартості вивезення твердих побутових відходів у селищі Шишаки на одну особу на місяць наведений в Таблиці 2.

Таблиця 2

Стаття витрат	Вивезення твердих побутових відходів
Вартість 1 м. куб	80,66 грн
Норма вивезення на місяць (2,12 м. куб : 12 міс)	0,176 м. куб
Усього вартість, грн	14,20 грн

- (38) Відповідно до пункту 21 Порядку (в редакції до 01.05.2019) рівень рентабельності не повинен перевищувати в цілому по підприємству 12 відсотків.
- (39) Рівень рентабельності в Розрахунку КП «Техкомунбуд» становить 121792,79 грн, а це у відсотковому співвідношенні становить $121792,79 : (698545,26 + 113406,69) * 100 \% = 14,9 \%$, що на 2,9 % перевищує рівень, обмежений вимогами Порядку.
- (40) Водночас, рівень рентабельності в цілому по Підприємству, обмежений 12% рівнем, не може перевищувати $(698545,26 + 113406,69) * 0,12 = 97434,23$ грн.
- (41) **З цього слідує, що вартість вивезення твердих побутових відходів від населення в розмірі 14,20 грн на одну особу на місяць, розрахована з перевищеним рівнем рентабельності на 2,9 %, а, отже, не має достатнього економічного обґрунтування.**
- (42) Крім того, слід зазначити, що відповідно до абзацу восьмого пункту 15 Порядку (в редакції до 01.05.2019) **адміністративні витрати включаються до тарифів у розмірі, що не перевищує 15 відсотків планованої виробничої собівартості.** Темпи зростання адміністративних витрат не повинні перевищувати визначеного рівня інфляції.
- (43) Відповідно до абзаців 13-14 пункту 15 Порядку (в редакції з 01.05.2019) обсяг адміністративних витрат визначається із застосуванням нормативного методу на підставі результатів аналізу витрат за попередні роки з урахуванням змін, які передбачаються у планованому періоді, та цін/тарифів у такому періоді.
- (44) Відповідно до «Розрахунку тарифу на послуги зі збору та вивезення побутових відходів, які надає Комунальне підприємство «Техкомунбуд» на території ОТГ Шишацької селищної ради», який наведено вище в Таблиці 1 та пояснень КП «Техкомунбуд» від 05.06.2019 № 222 (вх. № 66-01/1017 від 05.06.2019), що адміністративні витрати, враховані в розрахунку в розмірі 113406,69 грн, а, отже, складають 16,23 % від планованої виробничої собівартості:
 $113\ 406,69 : 698\ 545,26 * 100 \% = 16,23 \%$.
- (45) Адміністративні витрати перевищують обмежений Порядком 15% рівень адміністративних витрат на 1,23 %
 $16,23 \% - 15\% = 1,23 \%$.

- (46) За умов дотримання вимог Порядку (в редакції до 01.05.2019), адміністративні витрати мають становити до 15 % від планової виробничої собівартості та не можуть перевищувати у даному випадку 104781,79 грн (15% від 698545,26 грн).
- (47) Всупереч вимог Порядку (в редакції до 01.05.2019), до планової собівартості послуг зі вивезення твердих побутових відходів, Підприємством включено адміністративні витрати з перевищенням обмеженого Порядком 15% рівня та рентабельність з перевищенням обмеженого Порядком 12 % рівня, тому розмір тарифу на послуги з вивезення твердих побутових відходів, сформовано всупереч вимог Порядку, не має достатнього економічного обґрунтування.
- (48) Листами від 01.08.2019 №66-02/1861 та від 30.09.2019 №66-02/2432 Відділення звернулось до Головного управління Держпродспоживслужби в Полтавській області щодо відповідності розрахованих КП «Техкомунбуд» тарифів на вивезення твердих побутових відходів Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (в редакції чинній до 01.05.2019), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010.
- (49) Листом від 10.10.2019 №01-27/6884 Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області повідомило територіальне відділення Комітету, що розглянувши копію розрахунку тарифу на послуги зі збору та вивезення побутових відходів, які надає КП «Техкомунбуд» на території ОТГ Шишацької селищної ради, **можливо дійти висновку про невідповідність вимогам Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 №1010, в частині розрахунку адміністративних витрат та розміру рентабельності.**
- (50) КП «Техкомунбуд» включило до тарифу на послуги з вивезення твердих побутових відходів адміністративні витрати та рентабельність з перевищенням обмеженого Порядком рівня, що призвело до встановлення завищених тарифів, та як наслідок, призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (51) Відповідно до статті 9 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» споживач здійснює оплату за спожиті житлово-комунальні послуги щомісяця, якщо інший порядок та строки не визначені відповідним договором.
- (52) З інформації Підприємства (лист від 12.04.2019 № 157, вх. № 66-01/680 від 17.04.2019) КП «Техкомунбуд» в 2017 році заключило 718 договорів, в 2018 році – 1034 договори. А, отже, споживачі сплачували кошти КП «Техкомунбуд» відповідно до укладених договорів на надання послуг по вивезення твердих побутових відходів.
- (53) Отже, затверджені Рішенням від 06.01.2017 року тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів не мають достатнього економічного обґрунтування, оскільки рівень адміністративних витрат та рівень рентабельності обмежений пунктами 15 та 21 Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (в редакції чинній на момент затвердження таких тарифів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 №1010.
- (54) Територіальним відділенням Комітету здійснено розрахунок адміністративних витрат та рентабельності у відповідності до Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (в редакції чинній до 01.05.2019), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 №1010 та результати відображені в таблиці 3.

Стаття витрат	Вивезення твердих побутових відходів, сума	
	Розрахована КП «Техкомунбуд»	Розрахована Відділенням
Планова собівартість	698 545,26 грн	698 545,26 грн
Адміністративні затрати (15 %)	113 406,69 грн	104 781,79 грн
Рентабельність (12 %)	121 792,79 грн	96 399,25 грн
Податок на додану вартість (20 %)	186 748,95 грн	179 945,26 грн
Затрати всього (повна планова собівартість)	1 120 493,69 грн	1 079 671,56 грн
Річний обсяг вивезення побутових відходів	13 891 м³	13 891 м³
Вартість 1 м³	80,66 грн	77,72 грн.

- (55) КП «Техкомунбуд» включило до тарифу на послуги з вивезення побутових відходів завищені розміри адміністративних витрат та рентабельність, що призвело до завищення тарифу **на 2,94 грн.**
- (56) Територіальним відділенням Комітету здійснено розрахунок вартості вивезення побутових відходів на одну особу на місяць та результат наведено в таблиці 4.

Таблиця 4

Стаття витрат	Вивезення твердих побутових відходів, сума	
	Розрахована КП «Техкомунбуд»	Розрахована Відділенням
Вартість 1 м³	80,66 грн	77,72 грн
Норма вивезення на місяць (2,12 м куб. : 12 міс.)	0,176 м ³	0,176 м ³
Усього вартість, грн	14,20 грн	13,68 грн

- (57) Включення КП «Техкомунбуд» до тарифу на послуги з вивезення побутових відходів адміністративних витрат та рентабельності з перевищенням обмеженого Порядком № 1010 рівня призвело до завищення **на 0,52 грн** на одну особу на місяць вартості вивезення твердих побутових відходів.
- (58) Таким чином, КП «Техкомунбуд» сформовано тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів, які затверджені рішенням виконавчого комітету Шишацької селищної ради від 06.01.2017 № 2/06/01/17 «Про затвердження тарифів на послуги зі збирання, вивезення та утилізації побутових відходів на території об'єднаної територіальної громади», застосування яких у розрахунках зі споживачами призвело до ущемлення економічних інтересів цих споживачів.

- (59) Такі дії комунального підприємства «Техкомунбуд» щодо формування тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з розміром адміністративних витрат та розміром рентабельності, що перевищують обмежені пунктами 15 та 21 Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (в редакції чинній на момент формування таких тарифів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 р. №1010, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного частиною першою статті 13 цього Закону, у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. Правова кваліфікація дій Відповідача

- (60) Статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що забороняються дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), що полягають у схиленні суб'єктів господарювання, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, створенні умов для вчинення таких порушень чи їх легітимації.
- (61) Легітимація порушень законодавства про захист економічної конкуренції передбачає підтвердження правомірності протиправних діянь іншого державного органу або суб'єкта господарювання актом органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно – господарського управління та контролю.
- (62) У разі легітимації ініціатором протиправних дій є та сама особа, яка їх вчиняє або має намір вчинити.
- (63) Таким чином, шляхом прийняття Рішення від 06.01.2017 року, виконавчим комітетом Шишацької селищної ради легітимізовані дії КП «Техкомунбуд» щодо застосування у розрахунках зі споживачами тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з завищеним рівнем адміністративних витрат та рентабельності, що призвело до ущемлення економічних інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

6. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (64) Територіальним відділенням Комітету листом від 24.10.2019 №66-02/2687 до виконавчого комітету Шишацької селищної ради було надіслано подання з попередніми висновками від 24.10.2019 року № 66-03/102 п у справі № 66-7-50/28-19 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку виконавчого комітету Шишацької селищної ради.
- (65) У відповідь на вищевказане подання, виконавчий комітет Шишацької селищної ради листом від 04.11.2019 № 02-21/1027 (вх. № 66-01/1804 від 04.11.2019) зазначив, що не погоджується з висновками територіального відділення Комітету з наступних підстав.
- (66) *«Відповідно до статті 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняються дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), що полягають у схиленні суб'єктів господарювання, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, створенні умов для вчинення таких порушень чи їх легітимації. Таким чином, для того щоб визнати легітимацію порушення про захист*

економічної конкуренції, дії щодо розрахунку тарифів на вивезення твердих побутових відходів мають бути визнані порушенням про захист економічної конкуренції» (мова оригіналу).

- (67) Стаття 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлює заборону на дії органів місцевого самоврядування у вигляді:
- схилення до порушень законодавства про захист економічної конкуренції;
 - створенні умов для вчинення таких порушень;
 - легітимація порушень законодавства про захист економічної конкуренції.
- (68) Рішенням Тимчасової адміністративної колегії Антимонопольного комітету України від 13.10.2020 № 26-р/тк по справі № 66-2-50/29-19 визнано дії КП «Техкомунбуд» (ідентифікаційний код юридичної особи 40210835), які полягають у включенні завищених розмірів адміністративних витрат та рентабельності до тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, які діяли з 01.02.2017 по 30.04.2019, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (69) За порушення законодавства про захист економічної конкуренції на КП «Техкомунбуд» накладено штраф у розмірі 54 948 (п'ятдесят чотири тисячі дев'ятсот сорок вісім) гривень.
- (70) Крім того, вищевказаним рішенням зобов'язано КП «Техкомунбуд» усунути наслідки порушення.
- (71) Отже, територіальним відділенням Комітету доведений факт формування КП «Техкомунбуд» тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з розміром адміністративних витрат та розміром рентабельності, що перевищують обмежені пунктами 15 та 21 Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (в редакції чинній на момент формування таких тарифів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010.
- (72) З цього слідує, що шляхом прийняття Рішення від 06.01.2017 року виконавчим комітетом Шишацької селищної ради **легітимізовані** дії КП «Техкомунбуд» щодо застосування у розрахунках зі споживачами тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з завищеним рівнем адміністративних витрат та рентабельності, що призвело до ущемлення економічних інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (73) Як зазначено виконавчим комітетом Шишацької селищної ради у запереченнях на подання з попередніми висновками від 24.10.2019 року № 66-03/102п у справі № 66-7-50/28-19: *«дії КП «Техкомунбуд» не можуть бути визнані порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, оскільки неправильність розрахунків тарифів не є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції та не підвідомче Антимонопольному комітету України, а є адміністративним правопорушенням, передбаченим статтею 165-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення, та відповідно до статті 244-5 зазначеного Кодексу дана справа підвідомча центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з контролю за цінами (Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів відповідно до повноважень, передбачених Положенням про Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, затверджених Постановою КМУ №667 від 02.09.2015).*

- (74) Дане заперечення виконавчого комітету Шишацької селищної ради спростовується наступним.
- (75) Відповідно до пункту 11 частини 1 статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» проведення дослідження ринку, визначення меж товарного ринку, а також становища, в тому числі монопольного (домінуючого), суб'єктів господарювання на цьому ринку та прийняття відповідних рішень віднесено до повноважень Антимонопольного комітету України. За приписами частини четвертої цієї ж статті здійснення відповідних повноважень іншими органами державної влади не допускається.
- (76) Крім того, висновок про наявність чи відсутність такого становища може бути здійснено лише за результатами спеціального дослідження. Таке дослідження проводиться органом Антимонопольного комітету України в порядку, передбаченому Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (далі – Методика).
- (77) Територіальним відділенням Комітету відповідно до Методики, під час дослідження справи № 66-2-50/29-19 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку комунального підприємства «Техкомунбуд» (код ЄДРПОУ 40210835) встановлено, що КП «Техкомунбуд» у період 01.02.2017 по 30.04.2019 на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів займало монопольне (домінуюче) становище на території Шишацької об'єднаної територіальної громади, а саме: с-ща Шишаки, с. Бабичі, с. Вишневе, с. Григорівщина, с. Легейди, с. Товсте, с. Хвошове, с. Ходосиха, с. Чернишівка, с. Баранівка, с. Великий Перевіз, с. Палагеївка, с. Першотравневе, с. Самари, с. Воскобійники, с. Величкове, с. Вертелецьке, с. Носи, с. Романки, с. Сулими, с. Гоголеве, с. Воронянщина, с. Маликівщина, с. Шарлаївка, с. Шафранівка, с. Жоржівка, с. Киселиха, с. Колодяжне, с. Павлівка, с. Христівка, с. Ковердина Балка, с. Маслівці, с. Швадрони, с. Гребеняки, с. Куйбишеве, с. Климове, с. Малий Перевіз, с. Маначинівка, с. Покровське, с. Михайлики, с. Порскалівка, с. Харенки, с. Пришиб, с. Гнатенки, с. Горішнє, с. Коляди, с. Криворучки, с. Переводчикове, с. Велика Бузова, с. Дем'янки, с. Зелене, с. Мала Бузова, с. Науменки, с. Низова Яковенщина, с. Тищенки, с. Цьови, с. Яковенщина – Горова, с. Сагайдак, с. Дмитрівка, с. Кирпотівка, с. Лещани, с. Луці, с. Принцеве, с. Салимівщина, с. Чорнобаї, із часткою 100 відсотків.
- (78) Частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (79) КП «Техкомунбуд» сформовано тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів, застосування яких у розрахунках зі споживачами призвело до ущемлення економічних інтересів цих споживачів.
- (80) Отже, питання щодо формування КП «Техкомунбуд» (який займає монопольне (домінуюче) становище) тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з розміром адміністративних витрат та розміром рентабельності, що перевищують обмежені пунктами 15 та 21 Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (в редакції чинній на момент формування таких тарифів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010,

застосування яких (тарифів) у розрахунках зі споживачами призвело до ущемлення інтересів споживачів, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку та відноситься до повноважень Антимонопольного комітету України.

- (81) Виконавчий комітет Шишацької селищної ради листом від 04.11.2019 № 02-21/1027 (вх. № 66-01/1804 від 04.11.2019) на подання з попередніми висновками від 24.10.2019 року № 66-03/102 п зазначив, *«що проаналізувавши ринки послуг у сфері вивезення твердих побутових відходів, тариф КП «Техкомунбуд» є одним з найнижчих, тому теоретично припустивши вхід на ринок послуг з вивезення твердих побутових відходів Шишацької ОТГ інших надавачів аналогічної послуги, КП «Техкомунбуд» має конкурентоспроможний тариф»* (мова оригіналу).
- (82) Вказане твердження виконавчого комітету спростовується наступним. В додатку до вищевказаних заперечень на подання з попередніми висновками від 24.10.2019 року № 66-03/102 п виконавчий комітет Шишацької селищної ради надає копії рішень органів місцевого самоврядування Рівненської, Київської, Дніпропетровської областей.
- (83) Натомість, територіальним відділенням Комітету проаналізовано рішення органів місцевого самоврядування з міст та районів, розташованих поруч із селищем Шишаки. Вказані в таблиці 5 тарифи на вивезення побутових відходів є значно нижчими за тарифи на такі ж послуги, які надає КП «Техкомунбуд». Вказані в таблиці 5 тарифи діяли у 2018 році.

Таблиця 5

Рішення органу місцевого самоврядування	Тариф для населення, грн/м ³	Тариф для бюджетних організацій, грн/м ³	Тариф для інших споживачів, грн/м ³
Комунальне підприємство «Спецкомунтранс» (рішення Миргородської міської ради від 16.05.2018)	51,54	55,39	72,25
Полтавське КАТП 1628 (рішення Полтавської міської ради від 18.01.2018 № 6)	47,18	49,44	58,43
Комунальне підприємство «Великобагачанський житлосервіс» (рішення Великобагачанської селищної ради від 29.04.2014 №40 та від 25.03.2014 № 28)	6 грн на місяць на одну особу	48,70	48,70
Міське комунальне підприємство «Зіньківський комунгосп»	29,76	34,22	44,64

(рішення виконавчого комітету Зіньківської міської ради від 13.08.2014 № 182 та від 22.10.2014 № 246)			
Диканський комбінат комунальних підприємств (рішення Диканської селищної ради від 17.02.2017 № 2)	56,71	58,50	62,58

- (84) Розрахований КП «Техкомунбуд» тариф є вищим порівняно з іншими надавачами аналогічних послуг з міст та районів, розташованих поруч із територією об'єднаної територіальної громади Шишацької селищної ради.
- (85) А отже, КП «Техкомунбуд» було **порушено законодавство про захист економічної конкуренції**, передбачене частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (86) *«Додатково зауважимо, що порушення щодо розрахунку тарифів на даний момент відсутні, оскільки з вступом в дію 01.05.2019 змін до Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами, затвердженого постановою КМУ № 1010 від 26.07.2006, обмеження щодо розміру рівня адміністративних витрат та рентабельності виключені».*
- (87) З цього приводу слід зазначити, що тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів введені в дію КП «Техкомунбуд» з 01.02.2017 року.

Під час формування КП «Техкомунбуд» тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів, які введені в дію 01.02.2017 року, діяла редакція постанови Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010 «Про затвердження Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами» від 24.07.2014 року. Вказана редакція постанови передбачала, що адміністративні витрати включаються до тарифів у розмірі, що не перевищує 15 відсотків планованої виробничої собівартості, а рівень рентабельності не повинен перевищувати в цілому по підприємству 12 відсотків, а для категорій споживачів - бюджетних установ та інших споживачів - не повинен перевищувати 15 та 50 відсотків відповідно.

Постановою Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 р. № 318 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», яка набрала чинності 01.05.2019 року, внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 №1010 «Про затвердження Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами» та скасовано відсоткові обмеження адміністративних витрат та рентабельності.

Виходячи з вищевикладеного, територіальним відділенням Комітету правомірно визнано у період 01.02.2017 – 30.04.2019 роки дії КП «Техкомунбуд», які полягають у формуванні тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з розміром адміністративних витрат та розміром рентабельності, що перевищують обмежені пунктами 15 та 21 Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (**в редакції чинній на момент формування таких тарифів**), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 №1010, застосування яких (тарифів) у розрахунках зі споживачами призвело до ущемлення інтересів споживачів, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної

конкуренції», частиною першою статті 13 цього Закону, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (88) Отже, вищевказане заперечення виконавчого комітету Шишацької селищної ради на подання з попередніми висновками від 24.10.2019 № 66-03/102п у справі № 66-7-50/28-19 не спростовує матеріалів даної справи.

6. Висновки у справі

- (89) Отже, доказами, зібраними у справі доведено, що дії виконавчого комітету Шишацької селищної ради щодо затвердження рішенням виконавчого комітету Шишацької селищної ради від 06.01.2017 № 2/06/01/17 «Про затвердження тарифів на послуги зі збирання, вивезення та утилізації побутових відходів на території об'єднаної територіальної громади» тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з перевищенням 15 % рівня адміністративних витрат та 12 % рівня рентабельності (що перевищують обмежені пунктами 15 та 21 Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (в редакції чинній на момент формування таких тарифів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного статтею 17 цього Закону, у вигляді дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами), та пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06. 1998 №169-р) (із змінами) адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії виконавчого комітету Шишацької селищної ради щодо затвердження рішенням виконавчого комітету Шишацької селищної ради від 06.01.2017 № 2/06/01/17 «Про затвердження тарифів на послуги зі збирання, вивезення та утилізації побутових відходів на території об'єднаної територіальної громади» тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів з перевищенням 15 % рівня адміністративних витрат та 12 % рівня рентабельності (що перевищують обмежені пунктами 15 та 21 Порядку формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (в редакції, чинній на момент формування таких тарифів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 №1010, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного статтею 17 цього Закону, у вигляді дій органу місцевого самоврядування, що полягають у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії

К. С. Мешков